

*ІГОР РАДОМСЬКИЙ, кандидат педагогічних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу андрагогіки, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Україна
ORCID ID 0000-0003-2452-0898
radomski@ukr.net*

СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

*IGOR RADOMSKI, Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor, Ivan Zyazyun Institute of Pedagogical
and Adult Education of the NAES of Ukraine, Ukraine*

ESSENTIAL CHARACTERISTICS OF THE READINESS OF FUTURE OFFICERS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE TO PERFORM SERVICE AND COMBAT MISSIONS AS ASSIGNED

У статті проаналізовано проблематику досліджень поняття "готовність до професійної діяльності" у контексті різних напрямів професійної діяльності та зосереджено увагу на сфері безпеки та оборони України з урахуванням специфіки завдань, які виконують підрозділи силових структур держави загалом та Національної гвардії України зокрема. Розглянуто історичні аспекти вивчення сутності готовності до здійснення певного виду професійної діяльності, роль процесу професійної підготовки у формуванні готовності до професійної діяльності. Деталізовано сутнісні характеристики терміна готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службово-бойових завдань за призначенням та сформульовано власне визначення зазначеної дефініції.

Ключові слова: готовність, професійна діяльність, професійна підготовка, Національна гвардія України, службово-бойова діяльність.

Summary. The article analyzes the issues of researching the concept of "readiness for professional activity" in the context of various areas of professional activity and focuses on the security and defense sector of Ukraine, taking into account the specifics of the tasks performed by the

units of the state's security forces in general and the National Guard of Ukraine in particular. The historical aspects of studying the essence of readiness for a certain type of professional activity and the role of the process of professional training in the formation of readiness for professional activity are considered. The author details the essential characteristics of the concept of readiness of future officers of the National Guard of Ukraine to perform combat missions as assigned and formulates the author's own definition of this definition.

Key words: readiness, professional activity, professional training, National Guard of Ukraine, service and combat activity.

Мета: проаналізувати сутнісні характеристики готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до виконання службово-бойових завдань за призначенням та сформулювати власне визначення зазначеної дефініції.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Проблематика поняття "готовність до професійної діяльності" активно розглядається науковцями в контексті різних напрямів професійної діяльності, але потребує подальшого дослідження у сфері безпеки та оборони України (далі - СБОУ), тобто з урахуванням аспектів правоохоронної та військової діяль-

ності, специфіки завдань, які виконують підрозділи силових структур держави загалом та Національної гвардії України (далі - НГУ) зокрема.

Готовність до професійної діяльності з урахуванням специфіки і функцій, які мають виконувати офіцери під час її здійснення, – це, насамперед, комплексне явище з багатокomпонентною структурою, важливими ознаками якого є позитивне ставлення, налаштування на діяльність та усвідомлення мотивів діяльності – це чітке розуміння того, які саме професійні компетенції мають бути застосовані під час впливу різних факторів внутрішнього й зовнішнього середовища виконання поставлених службово-професійних завдань з метою забезпечення безпеки, охорони, захисту тощо (Аніщенко, 2022, с. 30–31).

Слід зазначити, що службово-бойова діяльність (далі – СБД) військовослужбовців НГУ має свої специфічні особливості відповідно до основних функцій визначених Законом України "Про Національну гвардію України" (Закон України Про Національну гвардію України, 2014). Зазначені особливості актуалізуються сучасними умовами та специфікою служби і спонукають до формування у майбутніх офіцерів НГУ в процесі навчання у вищому військовому навчальному закладі (далі – ВВНЗ) готовності до вико-

нання службово-бойових завдань за призначенням.

Аналіз досліджень і публікацій.

Проблематику готовності до професійної діяльності фахівців активно досліджували І. Бех, С. Гончаренко, І. Зязюн, Л. Лук'янова, Н. Ничкало та інші дослідники, котрі аналізували такі дефініції, як "професійна діяльність", "готовність", "компетентність" тощо.

У сфері безпеки та оборони держави розглядали проблематику формування готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності: Г. Артюшин, А. Балендр, О. Богданюк, О. Діденко, В. Криворучко, С. Кубицький, Л. Махотнюк, М. Медвідь, Ю. Медвідь, С. Мул, О. Старчук, В. Уліч, О. Хацаюк та багато інших науковців. Вивчалися поняттєво-категоріальний апарат, структура, принципи, форми, методи та педагогічні умови формування готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності.

Але постійні суспільні зміни, ускладнення умов виконання службово-бойових завдань частинами та підрозділами НГУ викликані збройною агресією росії зумовлюють потребу додаткового опрацювання сутнісних характеристик готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службово-бойових завдань за призначенням.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нами структуровано за допомогою наступних завдань: 1. Розглянути історичні аспекти вивчення сутності готовності до здійснення певного виду діяльності. 2. Сутнісні характеристики поняття готовності до професійної діяльності. 3. Сутнісні характеристики поняття готовності майбутніх офіцерів сфери безпеки та оборони України загалом та майбутніх офіцерів НГУ до виконання службово-бойових завдань за призначенням зокрема.

Завдання 1. Розгляд історичних аспектів вивчення сутності готовності до здійснення певного виду діяльності. Термін "готовність" виник в експериментальній психології в кінці XIX ст., де розглядався як настанова, психічний стан суб'єкта, що спричиняє поведінку (діяльність) певного характеру і спрямованості (О. Кюльпе, К. Макбе, Д. Узнадзе та ін.). Із се-

редини XX ст. "готовність" трактували як якісний показник саморегуляції поведінки людини (Д. Кац, Г. Олпорт, У. Томас та ін.). Пізніше зазначений феномен перенесений у психолого-педагогічні дослідження в контексті теорії діяльності взагалі та професійної діяльності зокрема (М. Дьяченко, Л. Кандибович, М. Левітов та ін.) (*Гармаш, 2017, с. 3*).

У 60-х роках XX ст. готовність почали вивчати спортивні (О. Пуні, О. Чернікова, Ф. Генів та ін.) та військові психологи (М. Дьяченко, О. Столяренко та ін.). Вони розглядали готовність як короткочасний стан функціональної налаштованості психіки фахівця на вирішення конкретних завдань у відповідних обставинах і умовах. У їхньому розумінні готовність до діяльності визначається через поняття "пильність" (В. Пушкін, Л. Нарсєян), "мобілізаційна готовність" (Ф. Генів), "боеготовність" (М. Дьяченко), (*Мул, 2016, с. 19*).

Починаючи з 70-х років XX ст., у процесі формування нової парадигми освіти поряд з категорією "готовність" активно розробляється поняття "компетентність", яке, будучи логічно пов'язаним з першим, на думку багатьох учених, значно більшою мірою відображає специфіку професійно-особистісного становлення і розвитку сучасної людини (G. K. Britell, R. M. Jueger, W. E. Blank та ін.). Однак результатом процесу підготовки як спеціально організованого дидактичного процесу на певних етапах освіти, у тому числі професійної, виступає готовність людини реалізовувати ті чи інші соціальні та професійні цілі, які можуть відповідати або не відповідати рівню її освіти (*Мул, 2016, с. 19*).

Т. Гуркова виокремила наступні періоди наукових досліджень проблематики готовності до певного виду діяльності:

- кінець XIX-го – початок XX-го ст. – вивчаються питання готовності в контексті теорії рефлексів І. Павлова;

- 20–40-і рр. XX-го ст. – досліджуються нейрофізіологічні механізми регуляції і саморегуляції поведінки людини та ролі психологічної готовності як одного з механізмів її успіш-

ності за певним видом діяльності;

- 50–60-і рр. XX-го ст. – активізуються дослідження готовності з позицій діяльнісного підходу, когнітивної концепції діяльності та саморегуляції на рівні фізіологічних і психологічних механізмів (установки, потреби, мотиви);

- 70-і рр. XX-го ст. й до нашого часу – активно розробляється теорія психологічної готовності до різних видів діяльності, поняття "психологічна готовність до праці" набуває сучасних сутнісних ознак та вводяться терміни "професійна готовність", "готовність до професійної діяльності" тощо (*Гуркова, 2020, с. 321*).

Сучасні наукові підходи мають певні відмінності щодо визначення дефініцій "професійна готовність", "готовність до професійної діяльності", але використовуються як тотожні. Отже, розглянемо їх детальніше.

Завдання 2. Сутнісні характеристики поняття готовності до професійної діяльності. Дослідники розглядають готовність до професійної діяльності як активний стан особистості, який спонукає до дії; як наслідок діяльності; як настанова на виконання професійних завдань, як передумова до цілеспрямованої діяльності, її регуляції, ефективності; як форма діяльності суб'єкта, яка входить у загальний потік його умов тощо (*Гармаш, 2017, с. 3*).

Серед підходів щодо трактування готовності до професійної діяльності можна виокремити наступні:

- функціональний – готовність розглядають як психічний стан особистості, що визначає потенційну активізацію психічних функцій під час майбутньої професійної діяльності;

- особистісний, де готовність виступає цілісним особистісним утворенням, що інтегрує сукупність внутрішніх суб'єктивних чинників окремої діяльності та досліджується переважно в контексті професійної підготовки до неї;

- особистісно діяльний – готовність окреслюється як прояв усіх граней особистості, які забезпечують можливість ефективно виконувати професійні функції;

- результативно-діяльнісний, що визначає готовність як результат процесу підготовки (Чорна, 2012);

- акмеологічний, згідно з яким поняття готовності до діяльності тлумачиться, виходячи із самосприйняття людиною діяльності та свого місця в ній. У різних визначеннях цей термін трактується як рефлексія, що може мати різний ступінь – включно до найвищого рівня надрефлексії, коли необхідною умовою формування готовності до професійної діяльності вважається "усвідомлення необхідності цілеспрямованого самоформування, усвідомлення особистісної та суспільної значущості здійснюваної діяльності" (Кулько, 2011, с. 8–9).

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови поняття "готовність" визначається як "стан готового, тобто готовий, який підготувався до чого-небудь, згодний, схильний до чого-небудь або виявляє бажання зробити щось, доведений до повної готовності, завершений, заздалегідь продуманий, підготовлений, складений, такий, що набув досвіду, досяг високої майстерності" (*Великий тлумачний словник сучасної української мови*, с. 257).

Термін "професійний" у зазначеному словнику тлумачиться як пов'язаний з певною професією, який об'єднує людей однієї професії чи близьких до неї професій. Поняття "професійний", "професія" тотожні поняттю професіоналізм – оволодіння основами та глибинами якої-небудь професії (роду занять, трудової діяльності, що вимагає певних знань і навичок) (*Великий тлумачний словник сучасної української мови*, с. 1177).

У свою чергу "діяльність" розглядається як застосування своєї праці до чого-небудь, дії людей у якій-небудь галузі. Причому поняття "діяльність" ширше за змістом, ніж поняття "дія" – робота, здійснення чого-небудь, сукупність вчинків кого-небудь, вплив на кого, що-небудь (*Великий тлумачний словник сучасної української мови*, с. 306).

Погоджуємось з С. Мулом, що професійна діяльність – форма суспільної діяльності людей, яка має на меті захист державних інтересів. Професіоналізм характеризує властивість

людей виконувати свою роботу на високому рівні – систематично, ефективно і надійно. Людина може набути професіоналізму в результаті спеціальної підготовки і тривалого досвіду роботи, для цього їй необхідні відповідні здібності, бажання і характер, готовність постійно вчитися і вдосконалювати свою майстерність (Мул, 2016, с. 26).

А "готовність до професійної діяльності" науковець визначає як інтегральне психічне утворення із складною динамічною структурою, компоненти якої перебувають у єдності і взаємозв'язку, і сама структура постійно розвивається та перетворюється. Формування готовності до професійної діяльності є цілісним процесом (Мул, 2016, с. 35).

У формуванні готовності до професійної діяльності важливу роль відіграє процес професійної підготовки. Так, Д. Бермудес, аналізуючи співвідношення цих понять зазначає, що "підготовка" – це процес, який відбувається у часі та просторі і провадиться в освітніх закладах згідно з освітньо-професійними програмами, а "готовність" є здатністю фахівця до певної діяльності (Бермудес, 2016, с. 201). Суголосно стверджують В. Курнишев, Т. Палагнюк, О. Гауряк, М. Осадець, що підготовка до професії є процесом формування готовності фахівця до професійної діяльності (Курнишев та ін., 2019, с. 126).

Загалом професійна підготовка та її результат – готовність до професійної діяльності – спрямовуються на формування у фахівця професійної компетентності та виступають важливою передумовою його ефективної професійної діяльності.

Проаналізувавши визначення поняття "професійна готовність", О. Іващенко дійшов висновку, що професійна готовність як інтегративна характеристика особистості та суб'єкта діяльності відображає: 1) активне дієву позицію особистості стосовно майбутньої діяльності; 2) динамічну систему когнітивних характеристик і особливостей особистості, психофізіологічних, психологічних характеристик та індивідуально-психологічних особливостей особистості, яка

виступає як фактор успішності професійної діяльності; 3) зрілість потребнісно-мотиваційної, емоційно-вольової та когнітивної сфер особистості (Іващенко, 2015, с. 103).

Погоджуємось з висновками Т. Гармаш, що головною особливістю готовності до професійної діяльності є її інтегративний характер, який виявляється в упорядкованості внутрішніх структур, погодженості основних компонентів особистості професіонала, у стійкості, стабільності та спадковості їх функціонування. Отже, професійна готовність має ознаки, які свідчать про психологічну єдність, цілісність особистості професіонала, що сприяє продуктивності діяльності. Як інтегральне утворення готовність відбиває цілісний стан особистості, що включає не тільки наявність здібностей та якостей, необхідних у майбутній діяльності, але й ставлення до неї, що виявляється в потребах, бажаннях, мотивах. Професійну готовність можна представити як особистісну якість, що відображається в діяльності. Готовність до діяльності розвивається на основі засвоєння загальних і професійних знань, формування вмінь і навичок, удосконалення сформованих професійно важливих якостей особистості. Проте в дослідженнях готовності до того чи іншого виду діяльності обов'язково має місце структурний аналіз самої діяльності (Гармаш, 2017, с. 4–5).

Завдання 3. Сутнісні характеристики поняття готовності майбутніх офіцерів сфери безпеки та оборони України загалом та майбутніх офіцерів НГУ до виконання службово-бойових завдань за призначенням зокрема. Розгляд наукових джерел засвідчив, що найбільше досліджень присвячені питанням сутності та структури готовності до педагогічної діяльності, але в межах нашого вивчення зупинимось на розгляді сутнісних характеристик готовності до професійної діяльності фахівців СБОУ та детальніше майбутніх офіцерів НГУ до виконання службово-бойових завдань за призначенням.

З урахуванням специфіки службово-професійної діяльності майбутніх офіцерів до виконання завдань

за призначенням трактували поняття готовності такі науковці, як В. Аніщенко: "Готовність до професійної діяльності – це складне, багаторівневе, різнопланове системне психічне особистісне утворення людини, її суб'єктивний стан, що характеризує її здатність, прагнення і підготовленість до виконання відповідної професійної діяльності" (Аніщенко, 2020); А. Балендр – "інтегроване утворення, що включає в себе сукупність конфліктологічних знань, умінь і навичок професійної діяльності, а також необхідних особистісних якостей, які дають змогу попереджати міжособистісні зіткнення в різних ситуаціях оперативно-службової діяльності та належним чином організувати діяльність підлеглого особового складу" (Балендр, 2011); Ю. Дем'янюк: "готовність майбутніх офіцерів-прикордонників до організаторської діяльності – це складне особистісне утворення, яке відображає наявність у них необхідних мотивів, настанов, знань, навичок, умінь, що забезпечує ефективність цієї діяльності та виступає компонентом їх професійного потенціалу" (Дем'янюк, 2010); О. Діденко та О. Кирилюк: "готовність є складною інтегративною характеристикою суб'єкта праці та містить знання, уміння, досвід і мотивацію, що забезпечують досягнення високих показників при виконанні професійної діяльності" (Діденко, Кирилюк, 2011); О. Старчук: "професійно-особистісне новоутворення майбутнього військового фахівця, що формується у процесі фізичної підготовки, забезпечує змогу сформулювати у майбутніх офіцерів ситуацію успіху і реалізувати її у процесі професійного становлення й самовдосконалення під час військової служби" (Старчук, 2011); Ю. Медвідь: "готовність майбутнього офіцера запасу до службово-бойової діяльності – особистісне утворення, яке формується шляхом цілеспрямованого педагогічного впливу на формування в громадянина готовності до захисту Вітчизни, до проходження військової служби у військових формуваннях й забезпечує узгодження ним знань про зміст і структуру службово-бойової діяльності та вимог цієї діяльності

до стану здоров'я та психологічного стану, сформованих компетентностей службово-бойової діяльності зі сформованими та усвідомленими ним в процесі розвитку можливостями та потребами" (Медвідь, 2018).

Активно досліджуються науковцями сутнісні характеристики готовності до професійної діяльності майбутніх офіцерів НГУ, серед них: О. Хацаюк, котрий використовує поняття "готовність майбутніх офіцерів до виконання завдань за призначенням" та визначає його як особистісне утворення, яке формується шляхом акцентованого педагогічного впливу на формування у військовослужбовця готовності до захисту України, до виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності та забезпечує узгодження ним знань про зміст та структуру професійної діяльності та вимог цієї діяльності до рівня спеціальної фізичної підготовленості і психофізіологічного стану, сформованих компетентностей військово-професійної діяльності зі сформованими та усвідомленими ним у процесі розвитку можливостями та потребами" (Хацаюк, 2019, с. 150). Особливою якістю випускника ВВНЗ В. Криворучко визначає "готовність майбутнього офіцера НГУ до виконання завдань з охорони громадської безпеки і порядку та розглядає її як поєднання таких складників, як мотивація, сукупність компетентностей, які набуваються на етапі навчання та вдосконалюються у процесі професійної діяльності, досвід, набутий під час військових практик та стажувань, а також сформовані вольові якості, які дозволяють здійснювати самоаналіз особистих дій, правильно реагувати на критику в умовах зміни середовища" (Криворучко, 2023). На думку А. Курбатова, термін "готовність до ведення бойових дій" тісно пов'язаний із службово-бойовою діяльністю. Адже ведення бойових дій є елементом СБД НГУ. Поняття СБД відображає сектор діяльності НГУ, який відповідно до назви передбачає ведення службової діяльності в мирний час, та ведення бойової діяльності у військовий час, на відміну від діяльності Збройних Сил України (Курбатов, 2024, с.

103). Підкреслюючи викладене, дослідник надає таке визначення: готовність майбутнього офіцера НГУ до ведення бойових дій – це утворення особистості, яка формується шляхом координованого педагогічного впливу на формування у військовослужбовця готовності до виконання бойових завдань, прийняття рішення, захисту суверенітету та територіальної цілісності України, забезпечує достатній рівень знань про зміст та структуру професійної діяльності та вимог цієї діяльності до спеціальної підготовленості і психофізіологічного стану, сформованих компетентностей військово-професійної діяльності зі сформованими та усвідомленими ним у процесі розвитку можливостями та потребами (Курбатов, 2024, с. 105).

Розглядаючи наукові розвідки сутнісних характеристик готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службово-бойових завдань за призначенням, слід звернути увагу на дефініцію "службово-бойова діяльність". На думку О. Кобзара, у загальному розумінні, службово-бойова діяльність є системною, активною та структуровано-узгодженою в середині та зовні процедурою реалізації повноважень, спрямованих на забезпечення безпеки і правопорядку держави, що здійснюється певним суб'єктом, визначеним законодавством України, котрий має для цього спеціальні повноваження (Кобзар, 2023, с. 13).

Ураховуючи, що Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями, а основний вид її діяльності – службово-бойова, що спрямовується на виконання правоохоронних завдань військовими методами, категорію "службово-бойова діяльність Національної гвардії України" слід розглядати в декількох аспектах, оскільки вона складається з двох дефініцій – "службова діяльність" та "бойова діяльність", що синергетично взаємодоповнюють одна одну і є одним з ключових напрямів роботи, найбільш пріоритетним серед інших, котрий безпосередньо кореспондується із завданнями, функціями та повноваженнями відповідного орга-

ну державної влади (Кобзар, 2023, с. 14).

Науковець визначає зміст СБД НГУ у "здійсненні всіх, передбачених нормативно-правовими актами вимог і приписів, що регламентують проходження служби у гвардії, а також виконання нею бойових завдань" (Кобзар, 2023, с. 14).

О. Корнієнко наголошує, що "службово-бойова діяльність НГУ – це сукупність узгоджених і взаємопов'язаних профілактичних, охоронних, захисних, режимних, ізоляційно-обмежувальних заходів (дій) органів, підрозділів, частин та окремих посадових осіб НГУ, що здійснюються з метою забезпечення виконання завдань, які стоять перед НГУ відповідно до законодавства в мирний час і в умовах воєнного часу, а також кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці" (Корнієнко, 2020, с. 63).

Слід взяти до уваги погляди О. Лавніченка, С. Годлевського, К. Гунбіна, котрі визначають сутність і зміст СБД як організоване застосування військ (сил) для досягнення поставлених цілей під час виконання службово-бойових завдань (Лавніченко, Гунбін, 2013, с. 23).

Узагальнюючи розглянуті матеріали, вважаємо за доцільне використовувати стосовно майбутніх офіцерів НГУ поняття "готовність до виконання службово-бойових завдань за призначенням" як похідне від більш ширшого терміна "готовність до професійної діяльності" та сформулювати власне визначення зазначеної дефініції. Ідеться про готовність майбутніх офіцерів НГУ до виконання службово-бойових завдань за призначенням, що є складною інтегративною характеристикою майбутнього офіцера НГУ, поєднує фахові компетенції, досвід, мотивацію, які спрямовуються на досягнення визначених показників при виконанні службово-бойових завдань за призначенням.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, сформована готовність майбутніх офіцерів НГУ до виконання службово-бойових завдань за призначенням є важливим результатом навчання, показником якісного освітнього про-

цесу у ВВНЗ й виступає передумовою їх подальшої ефективної службово-бойової діяльності в частинах та підрозділах НГУ.

Вищий рівень сформованості зазначеної готовності допоможе молодому офіцеру НГУ якісно виконувати свої професійні обов'язки, активно застосовувати набуті знання, оперативно перебудовувати діяльність відповідно до ситуацій, що складатимуться в ході служби.

Потребуватимуть подальшого дослідження основні напрями вдосконалення освітнього процесу у ВВНЗ з метою цілеспрямованого формування у майбутніх офіцерів НГУ готовності до виконання службово-бойових завдань за призначенням, розвитку вмінь організовувати свою діяльність, адаптовуватись до мінливих умов служби, виховання організованості, вольових якостей тощо.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Аніщенко, В. О. (2020). Ступеня професійна підготовка офіцерів Державної кримінально-виконавчої служби України: теорія та практика. 476.

Аніщенко, В. (2022) Формування готовності до службово-професійної діяльності офіцерських кадрів сектору безпеки і оборони. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*, 29(2), 24–43. URL <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v29i2.1034>

Балендр, А. В. (2011). Формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до вирішення конфліктних ситуацій. (Автореф. дис. канд. пед. наук). НАДПСУ.

Бермудес, Д. В. (2016). Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*, 137. 200–203.

Великий тлумачний словник сучасної української мови. (2009). ВТС "Перун", 1736.

Гармаш, Т. (2017). Готовність до професійної діяльності як передумо-

ва ефективної управлінської діяльності майбутнього фахівця із логістики. *Науковий огляд*, 4(36). URL <https://www.naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/1184>

Гуркова, Т. (2020). Дефініція поняття "готовність" у психолого-педагогічній літературі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 9(103), 317–329.

Дем'янюк, Ю. А. (2010). Формування військово-організаторських умінь у майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України. (Автореф. дис. канд. пед. наук). НАДПСУ.

Іващенко, О. (2015). Структура професійної готовності до діяльності в екстремальних умовах. Професійна освіта: методологія, теорія та технології, 2, 100–111. URL <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/>

Кирилюк О. Р, Діденко О. В. (2011). Сутність, особливості змісту та структури готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до роботи з технічними засобами прикордонного контролю. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*, 34, 121–126.

Кобзар, О. (2023). Поняття та зміст службово-бойової діяльності Національної гвардії України. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*, 1, 11–15. URL <https://doi.org/10.59226/2786-6920.1.2023.11-15>

Корнієнко, Д. (2020). Система адміністративного законодавства, що регулює службово-бойову діяльність Національної гвардії України. *Чесність і закон*, 4 (75), 62–58. URL <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2020/4/75/220570>

Криворучко, В. О. (2023). Сутність і структура готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання завдань з охорони громадської безпеки та порядку. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*, 34 (3), 168–182. URL <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk/article/view/1423>

Кулько, В. (2011). Сутність і структура готовності майбутніх аграріїв до професійної діяльності. *Вісник Запорізького національного університе-*

ту, 2(15), 193–197.

Курбатов, А. (2024). Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів НГУ до ведення бойових дій. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 2(55). URL <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2024-2-55-101-109>

Курнишев, Ю., Палагнюк, Т., Гауряк, О., Осадець, М. (2019). Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності. *Професійна педагогіка*, 1(18), 125–130. URL <https://doi.org/10.32835/2223-5752.2019.18.125-130>.

Лавніченко О. В., Годлевський С. О., Гунбін К. Ю. (2013). Уточнення підходів до формування понять теорії службово-бойової діяльності внутрішніх військ. *Честь і закон*, 1, 22–27.

Медвідь, Ю. І. (2018). Визначення сутності і структури готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності. *Наукові записки кафедри педагогіки*, 43, 209–226.

Мул, С. А. (2016). Психологія готовності офіцера-прикордонника до професійної діяльності. (Дис. док. психол. наук). Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. URL https://lib.iitta.gov.ua/166270/1/Dis_Mul.pdf

Про Національну гвардію України. Закон України. Верховна Рада України від 13.03.2014 р. № 876-VIII

Старчук, О. О. (2011). Методика формування фізичної готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності. (Автoref. дис. канд. пед. наук). НАДПСУ.

Хацаюк, О. В. (2019). Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 65, 168 с. URL http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/65/part_2/28.pdf

Чорна, Н.Б. (2012). Сутність та структура готовності до професійного саморозвитку майбутніх учителів мистецьких спеціальностей. *Вісник Запорізького національного університету*, 1(17), 192–196. URL <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2012/ped-1-2012/192-196.pdf>

web.znu.edu.ua/herald/issues/2012/ped-1-2012/192-196.pdf

REFERENCES

Anishchenko, V. O. (2020). Stupeneva profesiina pidhotovka ofitseriv Derzhavnoi kryminalno-vykonavchoi sluzhby Ukrainy: teoriia ta praktyka: monohrafiia (Graduated Professional Training of Officers of the State Criminal Executive Service of Ukraine: Theory and Practice). 476. [in Ukrainian]

Anishchenko, V. (2022). Formuvannia hotovnosti do sluzhbovo-profesiinoi diialnosti ofitseriv kadriv sektoru bezpeky i oborony (Formation of readiness for service and professional activity of officers in the security and defense sector). *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy*, 29(2), 24–43. URL <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v29i2.1034> [in Ukrainian]

Balendr, A. V. (2011). Formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do vyrishennia konfliktnykh sytuatsii (Forming the readiness of future border guard officers to resolve conflict situations). (Avtoref. dys. kand. ped. nauk). NADPSU. [in Ukrainian]

Bermudes, D. V. (2016). Pidhotovka maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do realizatsii variatyvnykh moduliv u protsesi profesiinoi diialnosti (Preparing future physical education teachers for the implementation of variable modules in the process of professional activity). *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu*, 137, 200–203. [in Ukrainian]

Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language). (2009). VTS "Perun", 1736. [in Ukrainian]

Harmash, T. (2017). Hotovnist do profesiinoi diialnosti yak peredumova efektyvnoi upravlinsko diialnosti maibutnoho fakhivtsia iz lohistyky (Readiness for professional activity as a prerequisite for effective management of a future logistics specialist).

Naukovyi ohliad, 4(36). URL <https://www.naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/1184> [in Ukrainian]

Hurkova, T. (2020). Definiitsiia poniattia "hotovnist" u psykhologo-pedahohichnii literaturi (Definition of "readiness" in psychological and pedagogical literature). *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 9(103), 317–329. [in Ukrainian]

Demianiuk, Yu. A. (2010). Formuvannia viiskovo-orhanizatorskykh umin u maibutnikh ofitseriv Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy (Formation of Military Organizational Skills of Future Officers of the State Border Guard Service of Ukraine). (Avtoref. dys. kand. ped. nauk). NADPSU. [in Ukrainian]

Ivashchenko, O. (2015). Struktura profesiinoi hotovnosti do diialnosti v ekstremalnykh umovakh (Structure of professional readiness to work in extreme conditions). *Profesiina osvita: metodolohiia, teoriia ta tekhnolohii*, 2, 100–111. URL <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/23345/1/Professional%20Education.pdf> [in Ukrainian]

Kyryliuk O. R, Didenko O. V. (2011). Sutnist, osoblyvosti zmistu ta struktury hotovnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do roboty z tekhnichnymi zasobamy prykordonnoho kontroliu (Essence, peculiarities of content and structure of future border guard officers' readiness to work with technical means of border control). *Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho*, 34, 121–126. [in Ukrainian]

Kobzar, O. (2023). Poniattia ta zmist sluzhbovo-boiovoi diialnosti Natsionalnoi hvardii Ukrainy (The Concept and Content of Service and Combat Activities of the National Guard of Ukraine). *Naukovyi visnyk Kyivskoho instytutu Natsionalnoi hvardii Ukrainy*, (1), 11-15. URL <https://doi.org/10.59226/2786-6920.1.2023.11-15> [in Ukrainian]

Korniienko, D. (2020). Systema administratyvnoho zakonodavstva,

shcho rehuliuiє sluzhbovo-boiovu diialnist Natsionalnoi hvardii Ukrainy (The system of administrative legislation regulating service and combat activities of the National Guard of Ukraine). *Chest i zakon*, 4 (75), 62–58. URL <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2020/4/75/220570> [in Ukrainian]

Kryvoruchko, V. O. (2023). Sutnist i struktura hotovnosti maibutnikh ofitseriv NHU do vykonannia zavdan z okhorony hromadskoi bezpeky ta poriadku (The Essence and Structure of Future NGU Officers' Readiness to Perform Public Safety and Order Protection Tasks). *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy*, 34 (3), 168–182. URL <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk/article/view/1423> [in Ukrainian]

Kulko, V. (2011). Sutnist i struktura hotovnosti maibutnikh ahrariiv do profesiinoi diialnosti (Essence and structure of future agrarians' readiness for professional activity). *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*, 2(15), 193–197. [in Ukrainian]

Kurbatov, A. (2024). Sutnist ta struktura hotovnosti maibutnikh ofitseriv NHU do vedennia boiovykh dii (The Essence and Structure of Future NGU Officers' Readiness for Combat). *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka*, 2(55). URL <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2024-2-55-101-109>

[in Ukrainian]

Kurnyshev, Yu., Palahniuk, T., Hauriak, O., Osadets, M. (2019). Formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do profesiinoi diialnosti (Formation of Future Physical Education Teachers' Readiness for Professional Activity). *Profesiina pedahohika*, 1(18), 125–130. URL <https://doi.org/10.32835/2223-5752.2019.18.125-130> [in Ukrainian]

Lavnychenko, O. V., Hodlevskiy S. O., Hunbin K. Yu. (2013). Utochnennia pidkhodiv do formuvannia poniat teorii sluzhbovo-boiovoi diialnosti vnutrishnikh viisk (Clarification of Approaches to the Formation of the Concepts of the Theory of Service and Combat Activities of Internal Troops). *Chest i zakon*, 1, 22–27. [in Ukrainian]

Medvid, Yu. I. (2018). Vyznachennia sutnosti i struktury hotovnosti maibutnikh ofitseriv zapasu do sluzhbovo-boiovoi diialnosti (Determining the essence and structure of future reserve officers' readiness for service and combat activities). *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky*, 43, 209–226. [in Ukrainian]

Mul, S. A. (2016). Psykholohiia hotovnosti ofitsera-prykordonnyka do profesiinoi diialnosti (Psychology of Border Guard Officer's Readiness for Professional Activity). (Dys. dok. psykhol. nauk). Instytut psykholohii im. H.S. Kostiuka NAPN Ukrainy. URL https://lib.iitta.gov.ua/166270/1/Dis_Mul.pdf [in Ukrainian]

Pro Natsionalnu hvardiiu Ukrainy (About the National Guard of Ukraine).

Zakon Ukrainy. Verkhovna Rada Ukrainy vid 13.03.2014 r. № 876-VIII [in Ukrainian]

Starchuk, O. O. (2011). Metodyka formuvannia fizychnoi hotovnosti maibutnikh ofitseriv do viiskovo-profesiinoi diialnosti (Methods of forming physical readiness of future officers for military and professional activities). (avtoref. dys. kand. ped. nauk). NADPSU. [in Ukrainian]

Khatsaiuk, O. V. (2019). Sutnist ta struktura hotovnosti maibutnikh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy do vykonannia zavdan za pryznachenniam zasobamy spetsialnoi fizychnoi pidhotovky (The Essence and Structure of the Readiness of Future Officers of the National Guard of Ukraine to Perform Assigned Tasks by Means of Special Physical Training). *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, 65, 168 s. URL http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/65/part_2/28.pdf [in Ukrainian]

Chorna, N. B. (2012). Sutnist ta struktura hotovnosti do profesiinoho samorozvytku maibutnikh uchyteliv mystetskykh spetsialnostei (The Essence and Structure of Future Art Teachers' Readiness for Professional Self-Development). *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*, 1(17), 192–196. URL <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2012/ped-1-2012/192-196.pdf> [in Ukrainian]

Стаття надійшла 29.05.2025 р.

